

Samlenotat

Konkurrenceevnerådsmødet den 20.-21. februar 2014 (rum- og forskningsdelen)

Forskningsdelen

- Punkt 1** **Det Europæiske Semester 2014 – forsknings- og innovationsaspekter** **Side 2**
Meddelelse fra Kommissionen om den årlige vækstundersøgelse 2014
KOM (2013) 800 endelig
- *Præsentation ved Kommissionen*
- *Politisk drøftelse*

- Punkt 2** **Rådskonklusioner vedrørende Kommissionens fremskridtsrapport om det europæiske forskningsrum (ERA) 2013** **Side 5**
- *Vedtagelse*

Rumdelen

- Punkt 3** **Kommissionens fremskridtsrapport vedrørende forholdet mellem EU og ESA** **Side 8**
KOM dokument foreligger ikke
- *Præsentation ved Kommissionen*
- *Udveksling af synspunkter*

20. januar 2014

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135

1015 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fivu@fivu.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 13/033179-06

Punkt 4 Det Europæiske Semester 2014 – Forsknings- og innovationsaspekter

Meddelelse fra Kommissionen om den årlige vækstundersøgelse 2014

KOM (2013) 800 endelig

- Præsentation ved Kommissionen

- Politisk drøftelse

1. Resumé

Kommissionen har den 13. november fremlagt sin årlige vækstundersøgelse, som er startskuddet på Det Europæiske Semester.

På Konkurrenceevnerådsmødet (forskning) skal de forsknings- og innovationsmæssige aspekter fra vækstundersøgelsen drøftes med henblik på at bidrage til den samlede synteserapport om den årlige vækstundersøgelse, som formandskabet udarbejder med bidrag fra flere rådsformationer. Synteserapporten udgør et indspil til drøftelserne om Det Europæiske Semester i Det Europæiske Råd i foråret 2014.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

2. Baggrund

EU-landene besluttede i september 2010 at introducere en ny ramme for de økonomiske samarbejdsprocesser i EU, Det Europæiske Semester, som er etableret under Europa 2020-strategien.

Formålet med Det Europæiske Semester er at styrke "ex ante koordination" af den økonomiske politik, det vil sige drøftelser af EU-landenes økonomiske politik forud for vedtagelsen af national politik. Det Europæiske Semester er gennemført i 2011-2013. Det Europæiske Semester 2014 indledtes med Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2014, som blev offentliggjort den 13. november 2013. Vækstundersøgelsen danner grundlag for horisontale drøftelser af de økonomiske udfordringer i EU i første fase af semestret frem til det årlige økonomiske topmøde i Det Europæiske Råd i foråret 2014. Formålet med mødet er at udstikke politiske anbefalinger til EU-landene som helhed mht. makroøkonomisk politik, herunder finanspolitik, strukturpolitik mv. EU-landene afleverer herefter i april deres stabilitets- og konvergensprogrammer samt nationale reformprogrammer, som tager højde for retningslinjerne fra Det Europæiske Råd. Kommissionen giver som led i Det Europæiske Semester landespecifikke anbefalinger til fremadrettede justeringer i medlemsstaternes nationale reformprogrammer, som Det Europæiske Råd skal forholde sig til på topmødet i juni 2014.

Konkurrenceevnerådets drøftelse af Kommissionens årlige vækstundersøgelse vil sammen med de øvrige rådsformationers indspil indgå i en samlet synteserapport, der udarbejdes af formandskabet om Kommissionens årlige vækstundersøgelse som indspil til mødet i Det Europæiske Råd i foråret 2014.

3. Formål og indhold

I vækstundersøgelsen redegør Kommissionen for sin samlede vurdering af EU's økonomiske situation, makroøkonomiske ubalancer og makrofinansielle risici samt økonomisk-politiske udfordringer. Herunder vurderes fremskridt med hensyn til strukturreformer og hovedmålene i Europa 2020-strategien, idet der foretages en vurdering af de mål, som medlemslandene har stillet i de midlertidige nationale reformprogrammer.

Vækstundersøgelsen indeholder en sammenfatning med økonomiske anbefalinger til EU som helhed og et notat, der vurderer medlemslandenes implementering af tidligere års landespecifikke anbefalinger. Det fremgår af vækstundersøgelsen, at der, efter fem år med meget moderat eller negativ vækst, kunne observeres positiv vækst i EU ifjerde kvartal 2013. Det bemærkes dog, at fremgangen er beskedent og stadig skrøbelig.

På den baggrund finder Kommissionen det vigtigt at fastholde fokus på de fem overordnede fokusområder, som er kendt fra de tidligere vækstundersøgelser. Vækstundersøgelsen for 2014 prioriterer herunder særligt forsknings- og innovationspolitikken på to områder, jf. pkt. 1, der har en direkte forskningspolitisk indflydelse og pkt. 3, der har en indirekte indflydelse på innovationspotentialet i Europa:

1. Fortsættelse af en differentieret og vækstfremmende finanspolitisk konsolidering.
 - Vækstfremmende udgifter til eksempelvis uddannelse, forskning, innovation og energi bør prioriteres og udgiftseffektivitet bør efterstræbes.
2. Genetablering af normale lånemuligheder.
 - Kommissionen sætter blandt andet fokus på bedre udnyttelse af EU's eksisterende og nye finansielle instrumenter, herunder den europæiske investeringsbank, strukturfonde og rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation.
3. Fremme af vækst og konkurrenceevne i dag og i fremtiden.
 - Der sættes fokus på målsætningerne formuleret i meddelelsen om det Europæiske forskningsrum (ERA), særligt om moderniseringen af nationale forskningssystemer.
4. Håndtering af arbejdsløsheden og de sociale konsekvenser af krisen.
 - Der sættes eksempelvis fokus på at øge arbejdsdygtigheden for ledige.
5. Modernisering af den offentlige forvaltning
 - Øget brug af IKT i den offentlige administration og mindskelse af administrative byrder for erhvervslivet.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Det forventes, at formandskabet kommer til at fokusere drøftelsen på tiltag inden for den forsknings- og innovationspolitiske dagsorden til fremme af vækst og EU's konkurrenceevne på kort og mellemlangt sigt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Initiativer, der styrker overvågningen samt koordineringen af EU-landenes økonomiske politik og bidrager til sundere økonomisk politik, herunder gennem struktur-reformer samt tidligere korrektion af ubalancer, har positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været sendt i høring i Specialudvalget for Forskning med høringsfrist den 23. januar 2014. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne ventes generelt at tage anbefalingerne i vækstundersøgelsen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens årlige vækstundersøgelse og de fem overordnede fokusområder, der understøtter Europa 2020-strategiens målsætninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Punkt 2 Rådskonklusioner vedrørende Kommissionens fremskridtsrapport om det europæiske forskningsrum (ERA) 2013 - Vedtagelse

1. Resumé

Rådskonklusionerne er en reaktion på Kommissionens fremskridtsrapport fra september 2013 om status for Det Europæiske Forskningsrum (ERA). Rapporten blev præsenteret på konkurrenceevnerådsmødet (forskning) den 27. september 2013.

Rådskonklusionerne adresserer den fremadrettede håndtering af realiseringen af ERA med opfordring til en ambitiøs og styrket indsats under det forstærkede partnerskab mellem medlemsstaterne, interessenterne og Kommissionen om et forskningsrum for vækst og beskæftigelse. Der opfordres til at udarbejde en ERA-køreplan på europæisk niveau for at facilitere og styrke indsatsen i medlemsstaterne.

2. Baggrund

Det græske EU-formandskab har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om Det Europæiske Forskningsrum (ERA). Rådskonklusionerne forventes vedtaget på rådsmødet (konkurrenceevne) den 21. februar 2014. Rådskonklusionerne vedrører den fremadrettede håndtering af realiseringen af ERA.

Den 17. juli 2012 vedtog Kommissionen meddelelsen om ERA. Med meddelelsen ønskede Kommissionen at sikre en realisering af den såkaldte femte frihed, som betyder fri bevægelighed for forskere og videnskabelig viden. Målet er, at forskningsrummet skal være realiseret i 2014. Meddelelsen fokuserer på de fem hovedindsatsområder 1) Øget effektivitet i nationale forskningssystemer, 2) Forbedret samarbejde og konkurrence på tværs af landegrænser, 3) Et mere åbent arbejdsmarked for forskere, 4) Ligestilling mellem mænd og kvinder samt integration af et kønsperspektiv inden for forskning og 5) Optimal formidling og overførsel af videnskabelig information samt bredere og hurtigere adgang til videnskabelige publikationer og data.

Kommissionen vedtog den 20. september 2013 den første fremskridtsrapport med status på arbejdet med ERA og præsenterede den på Konkurrenceevnerådsmødet den 27. september 2013 med efterfølgende drøftelse. Fremskridtsrapporten giver en oversigt over de politiske forhold, de skridt, der er taget, og de resultater, der er opnået for de fem hovedindsatsområder, hvor der fra Kommissionens side ses et særligt behov for fremskridt.

Samlet set peger fremskridtsrapporten på, at forskning og innovation i Europa stadig er meget fragmenteret og opfordrer medlemsstaterne til fuldt ud at tilslutte sig ERA-målene. Fremskridtsrapporten fremhæver også Det Europæiske Semester som et stærkt monitoreringsinstrument. Af rapporten fremgår det, at Kommissionen vil øge sit bidrag til ERA gennem Horizon 2020, som vil udgøre et vigtigt økonomisk grundlag for ERA. I 2014 vil Kommissionen udarbejde en fuldstændig evaluering af fremskridtene for at fastslå, hvorvidt det styrkede europæiske partnerskab om et forskningsrum for vækst og beskæftigelse var tilstrækkeligt til at gennemføre ERA inden udgangen af 2014, jf. opfordringen fra Det Europæiske Råd i februar 2011 og løbende derefter.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

3. Formål og indhold

Med rådskonklusionerne opfordres medlemsstaterne til en styrket indsats for at realisere ERA-målsætningerne og herunder yderligere udvikling af ERA med fokus på excellence på tværs af hele EU for at styrke EU's globale konkurrenceevne og evne til at håndtere de store samfundsmæssige udfordringer. Det betones, at der er tale om en løbende proces, men at 2014 er et afgørende år for det forstærkede partnerskab mellem medlemsstaterne, interessenterne og Kommissionen om et forskningsrum for vækst og beskæftigelse.

Det anerkendes, at Kommissionens første fremskridtsrapport tilvejebringer en god analyse af status på implementeringen af de fem ERA-prioriteter i medlemsstaterne samt den internationale dimension med opfordring om, at monitorering af ERA fremskridt fortsat sker som led i Det Europæiske Semester, og at indsatsen i medlemsstaterne, når det findes hensigtsmæssigt, afspejles i de nationale reformprogrammer.

For at reducere de administrative byrder for medlemsstaterne og interessenterne, opfordres Kommissionen til at strømline dataindsamlingsprocesserne med Eurostat og OECD når muligt, ligesom der opfordres til en fremadrettet 2-årig cyklus efter 2014.

Endvidere understreges det i rådskonklusionerne, at forskelligheder imellem de nationale forskningssystemer skal anerkendes og udnyttes som en værdi for Europa, ligesom lovgivningstiltag for at realisere ERA ikke vinder bred støtte blandt medlemsstaterne.

Medlemsstaterne og Kommissionen inviteres til i samarbejde og inden udgangen af 2014 at udvikle en ERA-køreplan på europæisk niveau, hvilken kan tjene som et fleksibelt instrument til at facilitere og styrke indsatsen i medlemsstaterne ved at tilvejebringe strategisk retning og et sæt værktøjer og bedste praksis til inspiration for medlemsstaterne i implementeringen af de nationale politikker.

Kommissionen opfordres til i højere grad at inkorporere de internationale dimensioner af ERA på både EU- og medlemsstatsniveau i de fremtidige fremskridtsrapporter begyndende fra 2014.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning med høringsfrist torsdag den 23. januar 2014. Der er indkommet et høringssvar fra Akademi-

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

kerne med budskab om, at det er væsentligt at fokusere på centrale aktuelle forslag til forbedringer på de fem hovedindsatsområder og særligt i relation til anbefalinger om ligestilling og et mere åbent arbejdsmarked for forskere, som er afgørende vilkår for forskningsprofessionen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til etablering af ERA, og rådskonklusionerne forventes generelt at blive positivt modtaget af medlemslandene.

Senest har EU's stats- og regeringschefer i forbindelse med møde i Det Europæiske Råd i oktober 2013 udtrykt behov for at styrke indsatsen for at realisere et fuldstændigt europæisk forskningsrum inden udgangen af 2014.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at der arbejdes for en styrket indsats på forsknings- og innovationsområdet, herunder en realisering af ERA for at skabe et reelt indre marked for viden, forskning og innovation.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 3 Kommissionens fremskridtsrapport vedrørende forholdet mellem EU og ESA

KOM dokument foreligger ikke

- *Præsentation ved Kommissionen*

- *Udveksling af synspunkter*

1. Resumé

Over det seneste årti er EU's samarbejde med Den Europæiske Rumorganisation (European Space Agency – ESA) omkring rumforskning og ruminfrastruktur blevet styrket.

Efter ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten er rumpolitik blevet en integreret del af EU-samarbejdet. Det fremgår af Lissabontraktatens artikel 189, at der skal etableres relevante forbindelser med Den Europæiske Rumorganisation (European Space Agency – ESA).

Kommissionen vedtog den 14. november 2012 en meddelelse, som vedrører den fremadrettede samarbejdsrelation mellem EU og ESA. Konkurrenceevnerådsmødet (rundelen) vedtog d. 18. februar 2013 rådskonklusioner, hvor Rådet bakker op om, at der foretages analyser af mulige samarbejdsmodeller mellem EU og ESA, således at disse samarbejdsrelationer kan vedtages af begge organisationer inden udgangen af 2014.

2. Baggrund

Over det seneste årti er EU's samarbejde med Den Europæiske Rumorganisation (European Space Agency – ESA) omkring rumforskning og ruminfrastruktur blevet styrket.

ESA er en organisation med en central teknisk kompetence på rumområdet. EU er således stærkt afhængig af ESA's tekniske ekspertise, og en stor del af EU's rumbudget er derfor delegeret til ESA.

Kommissionen vedtog den 14. november 2012 meddelelsen 'Etablering af en hensigtsmæssig samarbejdsrelation mellem EU og Den Europæiske Rumorganisation'. Formålet med Kommissionens meddelelse var at lægge op til en drøftelse af relationen mellem EU og ESA.

Kommissionen ønsker, at strategien om EU's voksende politiske rolle i forhold til rumspørgsmål går hånd i hånd med stadig tættere forbindelser med medlemslandene og ESA, som de tre vigtigste aktører i den europæiske rumpolitik.

Kommissionen finder, at behovet for større operationel effektivitet, industriel styrke, symmetri i forsvars- og sikkerhedsspørgsmål og politisk samordning og ansvarlighed kun kan løses på lang sigt gennem en tilnærmelse af ESA til EU.

Kommissionen mener således, at der på et tidspunkt mellem 2020 og 2025 skal ske en tilnærmelse af ESA til EU – f.eks. som et rent EU agentur eller som mellemstatslig organisation under EU's myndighed.

Både Kommissionen og ESA har på nuværende tidspunkt udført en række analyser omkring den fremtidige tilnærmelse, omend der ikke for nuværende er draget nogle

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

konklusioner på den baggrund. I rådskonklusionerne om etablering af relevante forbindelser mellem EU og ESA fra februar 2013 peges der på, at EU og ESA skal fremlægge en fælles analyse, således at de respektive organer kan vedtage afgørelser inden udgangen af 2014. Formandskabet lægger op til, at der vedtages rådskonklusioner på området på konkurrenceevnerådsmødet i maj 2014.

3. Formål og indhold

Den fælles analyse forventes at indeholde fordele og ulemper samt risici ved forskellige implementeringsmuligheder med henblik på at sikre maksimal synergi mellem de to aktører, herunder også forslag til, hvorledes man håndterer ikke-EU medlemslandes fortsatte deltagelse i rumsamarbejdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rapporten har ikke umiddelbare konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning med høringsfrist torsdag den 23. januar 2014. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene forventes generelt at være positive over for, at der kigges på samarbejdsrelationerne mellem EU og ESA, således at Europa opnår den bedste udnyttelse af rumbaserede systemer og kompetencer. Medlemslandene har løbende understreget vigtigheden af, at man i analysen kigger på flere mulige samarbejdsmodeller og ikke kun på de af Kommissionen foreslåede modeller. Flere medlemslande har i den hidtidige proces påpeget, at ESA's særlige organisation og kompetencer skal tilgodeses og respekteres.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at der bør ske en afklaring af relationen mellem ESA og EU med henblik på at styrke EU's udnyttelse af rummet til politikformål. Herunder anser regeringen det for naturligt at bruge ESA's akkumulerede kompetencer skabt gennem næsten 40 års udvikling og samarbejde på området. Regeringen har ikke for nuværende særlige præferencer for en fremtidig model, men ønsker en model, der tilgodeser måden hvorpå EU og ESA-medlemslandene bedst muligt udnytter rummets muligheder fremover.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser